

ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐՅԱՆ

Նոր սեւ օրեր

Մինչ բռնության՝ ընկա՛ն արյան դարերը,
Աշխարհն՝ը կա արցունք թափող սարերը,
Արյամբ պղտո՛ր դեռ գետերուն ափունքը.
Չը դադրեցավ դեռ այս երկրին սև սուգը.
Ավերակույտն այս ահարկու,
Աշխարհ մոխրոց ու նոճերու:

Հայ դյուցազանց,
Որ հոն ընկան ի վաղուց
Ոսկերոտիքն՝ արմատներն այն վրրիժյուց
Ահ, դեռ բողբոջ մը չարձրկած հող դարձան . . .
Ուրեմն հիմա աղիք չ'ունի Հայաստան . . .
Այ, դալկահար դու հայրենիք . . .
- Եվ դեռ Քրդին ալ խոնարհինք:

Մառախուղ են հագեր դաշտքն ու լեռինքը,
Չը գեղգեղեր Հայ հովվուհվույն սրբինգը,
Հայուն համար չը փալփրլիր աստղիկը,
Արցունքներով թոռներ հոգվույն ծաղիկը,
Դադրեր անմեղ խինդ, թինդ ու պար,
Շողա ազա՛տ Քրդին տապար:

Դողդոջ մտնե առագաստը գիրգ հարսը,

Արտասովոր՝ դենքին ծածկած հույլ վարսը՝
Որ չ'ըլլա թե հանկարծ սիրո մրմունջը
Խափանե վատ Քրդին տոփոտ մրռունջը.
Մերը փեսին արյամբ կարմրի,
Հարսը Քրդին կերթա գերի . . . :

Մի՛շտ կը ցանե Հայն, չը հնձեր . . . անոթի՛ . . .
Իր դավկահար դենքեն երկու շիթ կաթի,
Արտոսը ու քիրտ միանգամայն . . . ո՛վ Աստված,
Նա ճաշակե տրտմած սրտով ցավ ու հաց.
Այս տարաբախտ ազգն է Հա՛յը,
Մեր արյունը, մեր եղբայրը:

Ահ, ոտնակոխ Հայուն սիրտը և տաճար
Հրացանն յուս սա կոշտ Քրդին անդադար,
Եվ մեր ներսը չեռա՞ր կարմիր մեկ ալին
Կամ մեկ փրփուրն հայրենյաց սուրբ երակին,
Որ սառույցի գերթ որդիներ՝
Մեր աղիքները չենք թոթվեր:

Ի՞նչ սիրտ է այս որ հոս գամեր է Աստված,
Մինչ չը սիրեր նա հայրենիքը ցաված . . .
Չունի ներսը Հայն իր նախնյաց տըրոփը,
Լըքեր է զինք ճակատագրին Մերոքը.
Երես դարձուց Հայն սուսերեն,
«Սև» ժառանգեց լոկ պապերեն:

Սառե աշեր, քարե լեզու, ա՛յս մընաց
Բյուր փառքերեն մեր գոռ ու պերճ հայրենյաց,
Սևագըլուխ խումբ մը ագռավ մընաց լոկ՝
Կամ խումբ մը կույր խըլուրդ՝ ըստրուկ փառքի սոսկ.
Ա՛հ, այն արծիվ ժողովրդեն,
Ո՞ր հարվածվի արդ կոշտ Քրդեն:

Ինչ, սև ձեռքեր հրային վրձիտ ճակատին
Հայ կուսիկին նըվիրական լաչակի՛ն,
Դըժոխք մը տարփի թոշնեն վարդը կուսության,
Կարծես ծաղիկ մը կոխկոտեն գ'այս կըզգան,
Ինչպես որ Հայ մը մորթեն,
Կարծեն թե հավ մը մորթեն:

Է՛հ, մի՛ վախեք, ասեղ մանգամ պետք չէ մեզ,
Այլ հայրենի սուկ զգացում մաղեկեզ,
Ժանգոտ սուր մը, պատռած դրոշ մը թե չունինք,
Կուրծերնուս տակ տըրոփող սի՞րտ մալ չունինք.
Օ՛ն, ոտքերնիս զարնե՛նք գետին,
Հայտնենք մեր ցավը ահագին:

Մեր քերց վարդերն և արևներն մեր եղբարց՝
Մեր տաճարաց խաչերն՝ պատի՛վն հայրենյաց
Մենք պահանջենք, բարօրություն մեր ազգին.
Չա՛յս պահանջենք՝ զա՛յս Սուրբանեն սրտագին,
Մեր պատիվն ու Քուրդը կուզենք,
Եվ կամ նորա զենքին դեմ զե՛նք:

1871